

Foto: Peter Hiltz / Hollandse Hoogte

15

Vraagtekens bij effectiviteit fijnstofbeleid

Ondanks het terugdringen van verkeersemisies door schonere voertuigen verbetert de luchtkwaliteit van fijnstof in de stad nauwelijks, zowel in Nederlandse als in andere Europese steden. We hanteren beleidsmatig waarschijnlijk niet de juiste normen om de schadelijke effecten van fijnstof te reduceren, terwijl we wel maatregelen nemen. Dit blijkt uit verkennend onderzoek van TNO.

Fijnstof heeft de afgelopen jaren voor behoorlijk wat commotie gezorgd. Bouwprojecten werden stilgelegd en Nederland heeft uitstel gevraagd voor het voldoen aan de Europese luchtkwaliteitsnormen. Maar de problematiek zou nog wel eens een slag ernstiger en ingewikkelder kunnen zijn. Het huidige fijnstofbeleid is gebaseerd op de normen voor PM_{2.5} en PM₁₀. Deze normen zeggen iets over de maximaal toegestane concentraties fijnstof in de lucht voor deeltjes die kleiner zijn dan respectievelijk 2,5 en 10 micrometer. Maar deze normen zeggen niets over de chemische samenstelling van fijnstof en over het aantal deeltjes. Het grootste aantal deeltjes is kleiner dan 0,1 micrometer, het zogenaamde ultrafijnstof. Er is zorg over ultrafijnstof, want deze deeltjes dringen diep in de longen en zelfs direct in de bloedbaan. Daarom heeft TNO vorig jaar het initiatief genomen voor verkennend onderzoek naar de uitstoot van ultrafijnstof. Er is gekeken naar dergelijke uitstoot door auto's op de rollerbank en naar de concentraties van ultrafijnstof rondom wegverkeer in het Rijnmondgebied.

Ook zijn binnenshuis metingen uitgevoerd en is er toxicologisch onderzoek verricht naar de 'giftigheid' van ultrafijnstof.

BETERE GEZONDHEIDSINDICATOR

'Voor dit onderzoek hebben we heel verschillende expertises binnen onze organisatie uit de kast getrokken.' Dit zegt dr. ir. Ingeborg Kooter, projectleider van het onderzoek. Haar collega dr. Menno Keuken vult aan: 'Een dergelijk onderzoek naar ultrafijnstof was binnen Nederland nog nooit gedaan, terwijl fijnstof een belangrijk maatschappelijk probleem is. Ik mag wel zeggen dat we dit verkennende onderzoek slagvaardig hebben uitgevoerd. De resultaten laten zien dat auto's inderdaad veel ultrafijnstof uitstoten en dat de concentraties daarvan bij snelwegen en drukke wegen in de stad fors verhoogd zijn ten opzichte van de achtergrondconcentraties.' 'Bovendien laat het onderzoek zien dat toepassing van bijvoorbeeld biodiesel resulteert in verlaagde fijnstofconcentraties na verbranding, maar niet automatisch in een verlaging van de biologische reactiviteit van het geproduceerde fijnstof', vult Kooter aan. 'Er is dus een duidelijke behoefte aan een betere gezondheidsindicator voor fijnstof dan de huidige normen van PM_{2.5} en PM₁₀.'

Er is aanvullend onderzoek nodig om deze conclusies verder te onderbouwen. TNO neemt deel aan een consortium dat een voorstel heeft ingediend voor Europees onderzoek, waarbij gezondheidskundig onderzoek wordt gekoppeld aan de luchtkwaliteit van onder meer ultrafijnstof. TNO zal de uitkomsten van dit onderzoek vertalen naar de Nederlandse situatie als ondersteuning voor een beleid dat mogelijk tot meer gezondheidswinst leidt.

Info: ingeborg.kooter@tno.nl, menno.keuken@tno.nl